

К. С. ЛЬЮЇС

ПОВНА ІСТОРІЯ ЧАРІВНОГО СВІТУ

**УСІ 7 ЧАСТИН ЛЕГЕНДАРНОГО ЦИКЛУ
В ОДНІЙ КНИЖЦІ!**

Під час бомбардувань Лондона 1940 року в заміському маєтку письменника та філософа Клайва Стейплза Льюїса оселилося четверо евакуйованих дітей. Оглядаючи його старий будинок, один із хлопчиків запитав, чи є щось за великою шафою в одній із кімнат. І Льюїсу одразу пригадалось, як вони з братом малими ховалися в її темряві, щоб розповідати один одному історії... Він зрозумів, що в будь-які часи дітям потрібні добрі та щирі казки. Так майже сімдесят років тому народилася оповідь про чарівну країну Нарнію, яку сьогодні читають діти та дорослі понад 40 мовами світу. Вона ввійшла до переліків найкращих книжок усіх часів та народів і видана накладом понад 100 мільйонів примірників.

Колись добіжить кінця вік чарівної яблуні і з її стовбура виготовлять велику платтяну шафу. Довгі роки вона слугуватиме лише для зберігання пальт і шуб у будинку самотнього професора. Та одного дощового дня Пітер, Сьюзан, Едмунд і Люсі заховаються в ній від суворої домогосподарки. І потраплять у Нарнію — країну, яка відчиняє потаємні двері лише тим, хто щиро вірить у дива. Могутній лев Аслан — цар звірів і володар усього сушого, зла Біла Чаклунка з крижаним серцем, дивовижні казкові істоти та звірі, що вміють розмовляти, четверо дітей, які стануть нарнійськими королями й королевами та раз у раз повертаються зі світу людей, щоб урятувати Нарнію від темних сил... На сторінках семи частин фентезійної хроніки герої Льюїса вкотре доведуть, що зло завжди буде переможене добром. Для цього треба повірити хоча б у малесеньке диво!

ХРОНІКА
НАРНІЇ

ХРОНІКА
НАРНІЇ

К. С. ЛЬЮЇС

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-7122-7

9 786171 271227

ХРОНІКИ
НАРМІЇ

The Chronicles of

NARNIA

C. S. LEWIS

COLLECTION

Повна історія чарівного світу

ХРОНІКИ НАРНІЇ

К. С. ЛЬЮЇС

ЗБІРКА

Четверте видання

ХАРКІВ **КЛУБ**
2020 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.111
Л91

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
Lewis C. S. The Chronicles of Narnia / Clive Staples Lewis. — London :
HarperCollins Publishers, 2008. — 768 р.

Переклад з англійської Віктора Шовкуна, Ігоря Ільїна
та Олександра Кальниченка
за участю Катерини Воронкіної

Published under license from the CS Lewis Company Ltd.
The Chronicles of Narnia®, Narnia® and all book titles, characters and locales
original to The Chronicles of Narnia, are trademarks of CS Lewis Pte Ltd.
Use without permission is strictly prohibited

The Narnia website: www.narnia.com

The Lion, The Witch and The Wardrobe © CS Lewis Pte
Ltd, 1950

Inside illustrations by Pauline Baynes © CS Lewis Pte Ltd, 1950

Prince Caspian: The Return to Narnia © CS Lewis Pte Ltd, 1951

Inside illustrations by Pauline Baynes © CS Lewis Pte Ltd, 1951

The Voyage of the Dawn Treader © CS Lewis Pte Ltd, 1952

Inside illustrations by Pauline Baynes © CS Lewis Pte Ltd, 1952

The Silver Chair © CS Lewis Pte Ltd, 1953

Inside illustrations by Pauline Baynes © CS Lewis Pte Ltd, 1953

The Horse and His Boy © CS Lewis Pte Ltd, 1954

Inside illustrations by Pauline Baynes © CS Lewis Pte Ltd, 1954

The Magician's Nephew © CS Lewis Pte Ltd, 1955

Inside illustrations by Pauline Baynes © CS Lewis Pte Ltd, 1955

The Last Battle © CS Lewis Pte Ltd, 1956

Inside illustrations by Pauline Baynes © CS Lewis Pte Ltd, 1956

Cover art by Cliff Nielsen © CS Lewis Pte Ltd, 2002

© Неміро Ltd, видання українською мовою, 2017, 2018, 2019

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад,
2012, 2013, 2014

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє
оформлення, 2017

ISBN 978-617-12-7122-7
ISBN 978-0-00-726943-3 (англ.)

Лев, Біла Відьма та шафа

Люсі Барфільд

Люба моя Люсі,
цю історію я написав для тебе, але ось яка халепа — коли я починав її, то й не замислювався над тим, що дівчата дорослішають значно швидше, ніж складаються книжки. І ось ти вже занадто доросла для казок, а доки книжку друкуватимуть та переплітатимуть — подорослішаєш іще. Але прийде час, коли ти вже станеш настільки доросла, що знову зацікавишся казками. І тоді ти дістанеш цю книжку з найвищої полиці, змахнеш з неї порох і нарешті розкажеш мені, чи сподобалась тобі вона. На схилі віку я вже й недочуватиму, й недобачатиму, та й клепок вже, мабуть, не вистачатиме, але й тоді я залишусь твоїм ніжно люблячим хрещеним батьком.

К. С. Льюїс

Розділ 1

Люсі зазирає в шафу

Були собі якось четверо дітлахів на ім'я Пітер, Сьюзан, Едмунд та Люсі. Ця історія про те, що трапилося з ними, коли батьки відіслали їх подалі від Лондона під час війни через бомбардування. А відіслали їх до старенького професора, який мешкав у глушині, звідки до найближчої залізничної станції було миль десять, та й до поштамту не менш як дві. Дружини він не мав, а мешкав у великому сільському будинку разом із домогосподаркою місіс Макріді та трьома покоївками (звалися вони, між іншим, Айві, Маргарет та Бетті, але власне для нашої історії це не має великого значення, бо вони тут майже не з'являються). А ось Професор був вельми старенький, мав пасма скуйовдженого сивого волосся, що росло скрізь по всьому обличчю так само, як і на голові; тож дітлахам він одразу сподобався, хоча, треба визнати, у перший вечір коли він тільки вийшов на подвір'я, щоб їх привітати, то мав настільки чудернацький вигляд, що Люсі, наймолодша з усіх, навіть трішечки злякалась, тоді як на Едмунда (другого за віком серед наймолодших) напав дурносміх, тож йому довелося вдавати, нібито у нього свербить у носі, щоб приховати свою зніяковілість.

У той самий вечір, щойно всі побажали Професору добраніч та піднялися на другий поверх, хлопчаки одразу ж прибігли в кімнату до дівчаток, щоб разом обмізкувати стан речей.

— Нарешті ми самі собою, і в тому сумнівів немає, — сповістив Пітер. — Це мені до вподоби. Із цим дідуганом можна бешкетувати як завгодно.

— А як на мене, він здається напрочуд милим, — обізвалась Сьюзан.

— Та годі вже! — не витримав Едмунд, який за цілий день добряче втомився, але всім своїм виглядом пружився вдавати, що то

не так, і від тих зусиль перебував не в найкращому гуморі. — Досить гомоніти, наче...

— Наче хто? — прискіпалася Сьюзан. — А чи не час декому йти «люлі-люлі»?

— Терпіти не можу, коли дехто вдає із себе матусю, — відрізав Едмунд. — І не тобі вирішувати, коли мені йти до ліжка. Отож сама і йди.

— Може, краще всі підемо? — мовила Люсі. — Бо якщо нас почують, здійметься великий гвалт.

— Облиш, — заспокоїв її Пітер. — Нічого не станеться. Я тобі кажу, що в таких домівках, як ця, до тебе нікому немає діла. Та й не почує ніхто — звідси до їдальні хвилин десять ходи, якщо враховувати всі сходи та переходи.

— Ой, а це що за галас? — підхопилася Люсі. Їй ще ніколи не доводилось гостювати в таких великих будинках, і навіть від самої думки про всі ті численні переходи та двері, що прочинялися в порожні кімнати, їй ставало якось моторошно.

— Це лише птах, — кинув Едмунд.

— Точніше, сова, — кивнув Пітер. — Тут місця для птахів, либонь, чудові. Зранку ми все обстежимо як слід. А тепер і справді час лягати в ліжку. Здається, у таких місцях на тебе може чатувати все що завгодно. Ви бачили ті гори, які ми проїжджали? А ті ліси? У хащах мають ховатися орли, там мають ховатися олені, там мають ховатися яструби!

— Борсуки, — підхопила Люсі.

— Змії, — здригнувся Едмунд.

— Лиси, — примружилася Сьюзан.

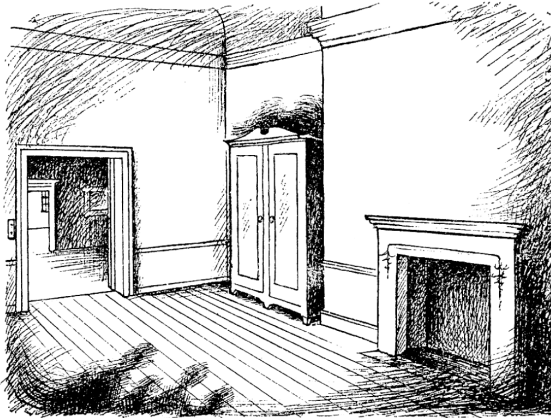
Проте, коли настав ранок, надворі йшов затяжний дощ, та такий рясний, що, як не вдивляйся у віконце, побачити ані гори, ані ліси було аж ніяк не можливо, навіть струмок у садку — і той губився у сірій мряці.

— Авжеж, тільки-но зберешся на прогулянку, як одразу дощить, — зауважив Едмунд після сніданку з Професором, коли дітлахи піднялися до кімнати, що їй було відведено їм за дитячу; то була довга кімната з низькою стелею та двома рядами вікон: двоє вікон дивилися в один бік, а двоє — в інший.

— Було б чого бурчати, Еде, — одразу урвала його Сьюзан, — ставлю десять до одного, що вже за годину негода віщухне. А до того в нас і так знайдеться, чим себе зайняти. Я тут помітила радіо, книжки всілякі...

— Ні, ось це не для мене, — відмахнувся Пітер. — Я збираюся на розвідку — обстежити дім.

Усі з ним погодились, і саме з цієї миті й почалися пригоди. Дім виявився з таких, яким, здавалось, немає ані кінця, ані краю, і до того ж він був багатим на всілякі несподівані закутки. Декілька перших дверцят прочинялись, як воно й очікувалось, до порожніх кімнат, що при потребі слугували спальнями для гостей, але вже наступна знайшла, чим здивувати: то була довга галерея з картинами й такою дивною річчю, як лицарські обладунки. Потім настала черга кімнати з зеленими драперіями на стінах та арфою в куточку, а через три сходинок вниз та п'ять сходинок угору знайшлася така собі зала з дверима, що відчинялися на балкон, а далі переходила одна в одну довга вервечка кімнат, усе заставлених книжками; більшість з них були старовинними, а деякі були більші за Біблію на попітрі в церкві. Невдовзі всі потрапили до ще однієї кімнати, яку можна було б вважати порожньою, якби не величезна платтяна шафа в кутку, з таких собі старомодних платтяних шаф, де зсередини на дверцятах причеплено дзеркало. Нічого іншого в кімнати не було, хіба що велика дохла синя муха на підвіконні.

— Нічого особливого, — знизав плечима Пітер, і всі гуртом висипали з кімнати — всі, окрім Люсі. Та залишилася позаду, бо, на її думку, всі двері були варті того, аби спробувати, чи вони відчиняються, чи ні. Хоча цього разу вона була майже впевнена: що-що — а саме ці двері були на замку. Та, на її подив, вони відчинились без жодних зусиль, і їй під ноги викотились дві нафталінові кульки проти молі. Зазирнувши всередину, вона помітила ряд довгих зимових

пальт, за якими виднілися хутрянні шуби. До хутра Люсі була небайдужа: їй подобалось і вдихати неповторний хутрянний запах, і голубити м'яке хутро долонями. Тому, не роздумуючи, вона забралася в шафу, щоб зануритись обличчям у хутро. А от двері вона залишила відчиненими, бо добре розуміла, що зачинятися в шафі — безглуздя. За крок чи два виявилось, що за першим рядом шуб сховався ще один. Тут було вже досить-таки темно, і тому вона простягла руки вперед, аби зненацька не вдаритися головою об задню стінку шафи. Так вона ступила ще один крок, а потім ще два чи три, з кожним наступним кроком очікуючи, що от-от кінчиками пальців торкнеться дерев'яної стінки. Та цього не сталося.

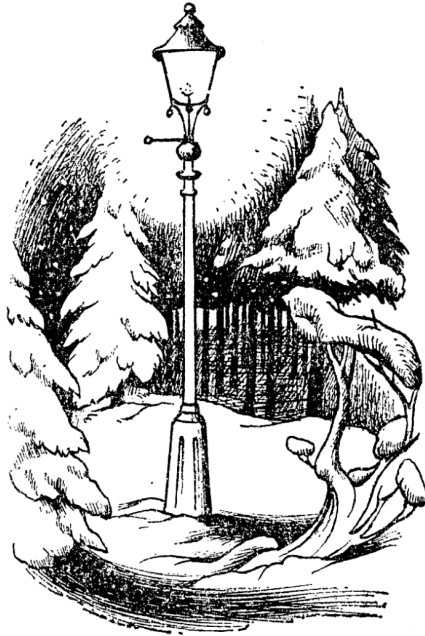
— Це має бути неабияка шафа! — вирішила Люсі, пірнаючи все далі в глибину та посуваючи рученятами м'які брижі хутра, щоб звільнити для себе місце. Тут вона помітила, наче під ногами в неї щось поскрипує. — Чи то знов нафталінові кульки, чи що? — здивована, Люсі зупинилася та схилася додола, щоб торкнутися того не знати чого. Але замість твердого гладкого дерева, що мало бути підлогою шафи, вона відчула під рукою щось м'яке, крихке та дуже холодне. — Усе це дуже дивно, — мовила вона і ступила ще зо два кроки вперед.

Наступної миті виявилось, що її обличчя та рук торкалося вже не м'яке хутро, а щось тверде, жорстке та колюче.

— Ти ба, мене наче справжні дерева торкаються! — вигукнула Люсі. І побачила світло, що мерехтіло десь попереду; не за декілька дюймів, де мала бути задня стінка шафи, а далеко-далеко вглибині. Щось холодне та ніжне падало на неї згори. За мить вона збагнула, що стоїть посеред нічного лісу; під ногами в неї виднівся в темряві білий сніг, а з неба сипалися грайливі сніжинки.

Хоч Люсі й була дещо налякана, її допитливість і запал взяли своє. Вона озирнулася через плече — десь у глибині, поміж темних стовбурів дерев, досі виднівся дверний отвір шафи. Придивившись, можна було навіть розгледіти порожню кімнату, з якої вона зайшла. (Звичайно, двері шафи Люсі залишила відчиненими, бо немає у світі нічого безглуздішого, ніж замкнути себе в шафі.) Кімната була осяяна денним світлом. «Щоб не трапилось, а повернутись я завжди встигну», — вирішила Люсі та рушила по снігу вперед — скрип-скрип — поміж дерев до того, іншого світла.

Хвилин за десять вона дійшла до нього і побачила, що те світло лилося з ліхтаря на стовпі. Доки вона стояла і дивилась на ліхтар,

дивуючись, звідкіля він узявся посеред лісу, та роздумуючи, що ж робити далі, їй почулося — *туп-туп*, — ніби хтось крокує до неї. Невдовзі з темряви лісу в коло світла, що його відкидав ліхтар, і справді вийшло вельми дивне створіння.

Воно було лише трохи вище за Люсі й тримало в руках парасольку, обліплена білим снігом. З голови до поясу це була наче звичайна людина, а от ноги були немов козячі, вкриті чорною блискучою шерстю, та закінчувалися двома козячими ратицями. Крім того, воно мало хвіст, але його Люсі спершу навіть не помітила, бо той був обережно підхоплений під руку з парасолькою, аби не тягнувся по снігу. Навколо шиї створіння намотало червоний вовняний шарф; шкіра його теж мала дещо червонуватий відтінок. Риси обличчя воно мало незвичайні, але приємні; а ще коротку гостру борідку та кучеряве волосся, з якого по обидва боки від лоба стирчали коротенькі рижки. Як уже було сказано, в одній руці воно тримало парасольку, а в другій — декілька коричневих пакунків. Ці пакунки та сніг навколо створювали враження, ніби воно щойно з магазину, де робило закупи до Різдва. Це був фавн. І коли він побачив Люсі, то від подиву навіть упустив свої пакунки.

— Боже ти мій! — тільки що й вигукнув він.

Розділ 2

Про те, що дізналася Люсі

— Доброго вечора, — чемно привіталася з ним Люсі.

Та фавн так завзято збирав свої пакунки, що спершу навіть нічого їй не відповів. Лише впоравшись, він злегка вклонився.

— Доброго, доброго! Пробачте мою цікавість, та ви часом не донька Єви?

— Мене звати Люсі, — відповіла Люсі, не зовсім розуміючи, що він має на увазі.

— Але ж ви, пробачте за цікавість, дівчинка? — вів далі фавн.

— Звичайно, я дівчинка, — погодилась Люсі.

— І ви, звичайно, людина?

— Звичайно, я людина, — підтвердила Люсі, досі трохи збита з пантелику.

— Просто хотів упевнитися, — промовив фавн. — Який я нетямущий! Але ж я ніколи до цього не бачив сина Адама чи доньку Єви. Дуже радий. Інакше кажучи... — Тут він запнувся, ніби збирався сказати щось інше, аж раптом отямився. — Дуже радий, дуже. Дозвольте відрекомендувати себе — мене звати Тумнус.

— Дуже приємно познайомитись, пане Тумнусе, — ввічливо відповіла Люсі.

— А дозвольте мені поцікавитись, о, Люсі, донько Єви, — одразу ж запитав Тумнус, — яким чином ви потрапили до Нарнії?

— До Нарнії? — здивувалася Люсі. — А що це — Нарнія?

— Нарнія, як ви маєте змогу бачити на власні очі, — це та сама країна, де ми нині є; країна, що простягається від цього ліхтарного стовпа до величного замку Кейр-Паравель на Східному морі. А ви, мабуть, прибули до нас з непролазних хащів Дикого Заходу?

— Та ні, — зніяковіла Люсі. — А з цього, з гардероба, що у вітальні...

— Еге ж... — протягнув Тумнус, помітно зажурившись. — От якби я був більш старанним учнем, вивчаючи географію за часів, коли я був ще маленьким фавником, то я б, напевно, краще знався на всіх цих дивовижних країнах. А тепер уже запізно.

— Але ж то ніякі не країни, — Люсі вже ледве втримувалась, аби не пирснути зо сміху. — Це, як би пояснити, — словом, там нині літо.

— Тим часом, тут у нас у Нарнії зима, — зітхнув Тумнус. — Споконвічна зима. Зима така довга, що, якщо ми хоч трохи затримаємось надворі зі своїми балачками, ми неминуче застудимось. А тому, донько Єви з далекої країни з такою привітною назвою Вігальня, де у сонячному місті з такою грізною назвою Гардероб завжди панує літо, чому б вам не піти зі мною і не продовжити цю розмову за чаєм у мене вдома?

— Вельми дякую, пане Тумнусе, — промовила Люсі. — Та, гадаю, мені вже час додому.

— Тут недалеко, ось тільки за рік завернути, — запевнив її фавн. — Там палає вогонь, можна зробити грінки з сардинками і поласувати пирогом.

— Це дуже люб'язно з вашого боку, — спробувала відмовитись Люсі, — та мені не слід затримуватись надовго.

— Якщо ви, донько Єви, візьмете мене під руку, — немов не почув її Тумнус, — я зможу поділитися з вами парасолькою. Ось, саме так. А тепер ходімо.

І ось уже Люсі йшла лісом хтозна-куди під ручку з дивним створінням, немов вони знали одне одного все своє життя.

Йти і справді виявилось недалеко. Невдовзі вони опинились у місці, де земля була кам'янистою та вибоїстою; повсюди стирчали скелі, що несподівано переходили у пологі пагорби та вимоїни. Зійшовши з чергового пагорба, Тумнус рвучко звернув убік, немовби збирався пройти крізь скелю, але в останню мить Люсі вгледіла вхід у печеру. В середині вона навіть примружилась від яскравого полум'я. А Тумнус перш за все маленькими обценьками вихопив з вогню жарину та запалив лампадку.

— Ось тепер ми не забаримося, — промуркотів він та хутко поставив грітися чайник.

Люсі ще не доводилося бувати в такому затишному місці. Печера, куди її привів фавн, була невеликою; стіни її викладені з рудуватого каміння, і, що найголовніше, вона суха та охайна. На підлозі лежав килимок, стояли два маленьких стільці («Один для мене, а інший — для друга», — пояснив Тумнус), невеличкий стіл та шафа. Над каміном висів портрет старого фавна з сірою кудлатою бородою. В одному з кутів Люсі помітила двері, що, певно, вели до хазяйської спальні, а на стіні висіла поличка, заставлена книжками. Доки фавн збирав на стіл, Люсі розглядала книжки, що назвалися не інакше як: «Життя та послання Силена», «Німфи, їх побут та звичаї», «Люди, ченці та лісники — дослідження відомих міфів та легенд» або «Людина: вигадка чи реальність?».

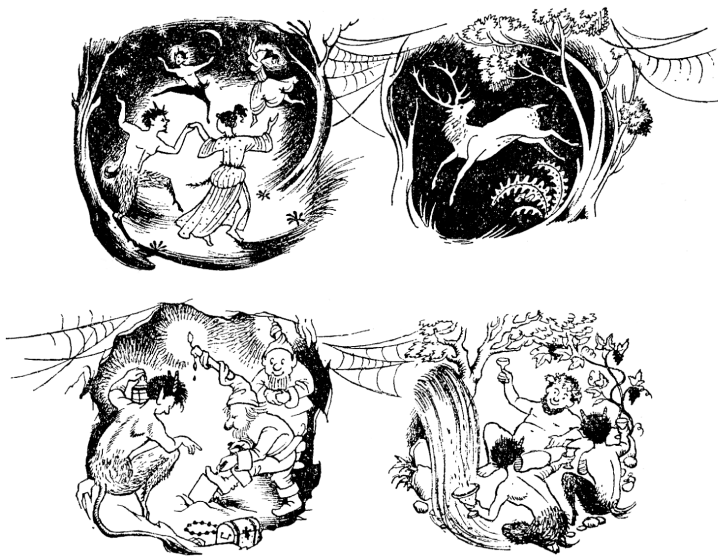
— Прощу до столу, донько Єви! — невдовзі вигукнув фавн.

Чай насправді виявився чудовим. Не гіршими були і ледь зварені рябі яйця — кожному по одному, і тости з сардинками, а після них — ще тости, але з маслечком, потім тости з медом, а наостанок — глазурований пиріг. І коли вже Люсі втомилася їсти, фавн заговорив.

Він знав безліч казкових оповідок про життя лісу. Він розповідав про танці опівночі, коли дріади, які живуть на деревах, та німфи, таємничі жительки колодязів та струмків, виходять потанцювати з фавнами; про відчайдушне полювання на білого, як сніг, чарівного оленя, що міг виконати будь-яке твоє бажання; про вечірки та про те, як інколи, у пошуках скарбів, у глибоких шахтах та кавернах натикалися на червоних гномів; а потім він розповідав про літо, одне з тих казкових літечок, коли ліси стояли зеленими, старий Силен на своєму гладкому ішаку іноді заглядав у гості, а час від часу навіть показувався й сам Бахус; у струмках замість води текло вино, а веселошам у лісі не було кінця-краю.

— А тепер до нас прийшла нескінченна зима, — сумно додав він.

...Аби хоч якось розвіяти сум, він заходився грати на дивній, схожій на соломинку, маленькій флейті, яку витяг із шафи. Мелодія, що він грав, була і тужливою, і радісною водночас, вона манила до танцю і разом з тим присипляла.

Минуло чимало часу, доки Люсі прийшла до тями та зважилася перервати музику:

— Ах, пане Тумнусе, мені шкода зупиняти вас — так уже зворушливо ви граєте, та мені й справді час вертатися додому. Адже я зазирнула сюди лише на декілька хвилин.

— Тепер на те не найліпший час, — відкладаючи вбік флейту, скрушно промовив фавн.

— «Не найліпший час»? — хутко підвівшись на ноги, перепитала злякана Люсі. — Що ви маєте на увазі? Мені негайно потрібно вертатися. Мене, мабуть, уже шукають. — Вона підвела очі на фавна та запнулася. — Пане Тумнусе, що з вами?! — У його карих очах бриніли сльози, що за мить рясним потоком струменіли по щокках та стікали з кінчика носа. За хвилину невтішний фавн затулив обличчя руками та заривав ще дужче.

— Пане Тумнусе! Пане Тумнусе! — бідкалася біля нього Люсі. — Не треба плакати! Заспокойтеся! Що трапилось? Вам недобре? Любий пане Тумнусе, скажіть мені, що з вами сталося?

Та фавн ривав так, наче в нього розривалося серце. І навіть коли Люсі пригорнула його і позичила йому свій носовичок, він гірко ривав — тільки взяв носовичок і старанно витирив ним обличчя, витискаючи щоразу, коли той промокав наскрізь, — і невдовзі Люсі стояла посеред вологої плями.

— Пане Тумнусе! — заволала йому в самісіньке вухо Люсі. — Годі! Годі вже схлипувати! Як вам не соромно поводитися, наче маленьке дитя! Ви вже дорослий фавн! З чого б вам так ридати?

— А-а-а... — ще дужче заривав фавн. — Я плачу, бо я поганий, поганий фавн!

— Зовсім ви не поганий, — заперчила Люсі, — а навпаки, дуже не поганий фавн! Найкращий з усіх знайомих мені фавнів.

— А-а-а... Ви б ніколи так не казали, якби тільки знали... — схлипуючи, ледь зміг промовити Тумнус. — Ні, я поганий, дуже поганий. Ніколи ще світ не бачив створіння, жалюгіднішого за мене.

— Що ж таке ви накоїли? — поцікавилась Люсі.

— Мій нещасний старий батько — то його портрет висить над каміном — ніколи б так не вчинив.

— Як «так»?

— Так, як вчинив я, — відповів Тумнус. — Він би ніколи не пішов у служіння до Білої Відьми! Ось до чого дійшов його син...

— Біла Відьма? Хто це така?

— Хто це така?! Та вся Нарнія в неї під п'ятою! Це вона зробила так, щоб у Нарнії панувала одвічна зима. Одвічна зима, і ніколи — тільки уявіть собі! — ніколи не настає Різдво!

— Як це жахливо! — не стрималась Люсі. — То які ваші обов'язки у неї на службі?

— Оце і є найбільш прикрит з усього, — простогнав Тумнус. — Я викрадач дітей, дітокрад — ось хто я. Придивіться до мене, донько Єви! Чи зможете ви повірити в те, що я — такий собі фавн, який, тим не менш, спроможний зустріти бідолашне безневинне дитя в темному лісі, дитя, яке нікому не заподіяло ніякого лиха, заприятитися з ним, запросити додому до своєї печерки — і все лише для того, щоб приспати пильність, а потім зрадливо віддати до рук Білої Чаклунки?

— Ні, — здивувалась Люсі. — Ви аж ніяк не схожі на фавна, який здатен на те, що ви кажете.

— Проте, — низив плечима фавн, — я саме той фавн.

— Що ж, — повільно протягнула Люсі (вона не бажала ані поступатися правдою, ані образити фавна), — що ж, це був поганий вчинок. Та якщо вам шкода того, що ви накоїли, я впевнена, ви так більше не чинитимете.

— Шановна донько Єви, чи ви справді ще не зрозуміли? — вигукнув фавн. — Мова йде не про те, що я зробив, а про те, що я збираюсь зробити.

— Тобто? — зблідла Люсі.

— Ви — те саме дитя, — заходився пояснювати Тумнус. — За наказом Білої Чаклунки, зустрівши сина Адама чи доньку Єви, я маю негайно привести їх до палацу. Ви — перша, кого я зустрів, і хоч я й удав з себе гостинного господаря — запросив вас на чай, насправді ж я лише чекав слушної нагоди, коли ви задрімаєте, щоб доповісти про вас Чаклунці.

— Але ж ви цього не зробите, пане Тумнусе, — тривожно запитала Люсі. — Правда, не зробите? Ви не повинні, зовсім не повинні цього робити!

— Але якщо я не послухаюся Чаклунку, — похнюпився Тумнус, — вона обов'язково про те дізнається. Мені вкоротять хвоста, спилять ріжки, вищипають бороду волосинка за волосинкою; вона змахне рукою — і мої чудові роздвоєні ратиці перетворяться на жахливі тверді копита, як у нещасних коней. А якщо вона буде зовсім не в гуморі, то перетворить мене на кам'яну статую фавна, і я стоятиму в її жахливому палаці доти, доки на чотири трони Кейр-Паравелю не зійдуть ті, кому вони належать за правом. А чекати на це ще довго-довго, якщо взагалі коли-небудь я такого дочекаюся.

— Мені дуже шкода, пане Тумнусе... — промовила Люсі. — Але, благаю, відпустіть мене додому.

— Мабуть, таки доведеться, — хилитнув головою фавн. — Так. Доведеться! Я вже і сам це розумію. Я і не знав, які вони, ті люди, доки не зустрів вас. Але тепер, як я познайомився з вами, вже не можу віддати вас у руки Чаклунки. Нам треба негайно рушати. Я проводжу вас до ліхтарного стовпа. Сподіваюсь, звідти ви знайдете шлях до рідного Гардероба у Вітальні?

— Знайду, — впевнено відповіла Люсі.

— Тож ходімо, але тихо, як миші, — попередив Тумнус. — У лісі повно її шпигунів. Навіть деякі дерева перейшли на її бік.

Полишивши все, як було, на столі, вони підвелися, Тумнус ще раз розгорнув парасольку, Люсі взяла його під ручку, і вдвох вони попрямували до лісу. Надворі й досі сніжило. Зворотний шлях був зовсім не схожий на прогулянку до печери фавна — вони йшли

мовчки, дуже швидко, тримаючись осторонь від світла. Люсі зітхнула з полегшенням, коли вони нарешті дісталися до ліхтарного стовпа.

— Чи знаєте ви, куди йти далі, донько Єви? — запитав Тумнус.

Пильно придивившись, Люсі помітила в гущині лісу клаптик буцимто денного світла.

— Так, — відповіла вона. — Я бачу двері в шафу.

— Тоді годі зволікати, — поквапив її фавн. — І... можливо... коли-небудь ви пробачите мені?

— Звичайно я вам пробачаю, — запевнила Люсі, щиро потиснувши йому руку. — Сподіваюсь, через мене ви не потрапите в халепу.

— Прощавайте, донько Єви! — мовив наостанок фавн. — Я залишу собі носовичок? На згадку.

— Звичайно! — вигукнула Люсі та, не зводячи очей з плями світла попереду, щодуху помчала до неї. Нарешті замість грубих гілок у себе на обличчі вона відчула м'яке хутро, а замість снігу під ногами заскрипіли дерев'яні дошки. І ось вона вже вистрибнула з шафи в ту саму маленьку кімнатку, з якої і почалися її великі пригоди. Хапаючи ротом повітря, вона щільно зачинила за собою дверцята шафи та озирнулася. За вікном і досі йшов дощ, а з переходу до неї долинали знайомі голоси.

— Я тут, — вигукнула вона. — Я тут! Я повернулася, зі мною все гаразд!

Розділ 3

Едмунд і шафа

Люсі стрімголов вибігла з порожньої кімнати і в коридорі одразу ж зіткнулася з іншими дітлахами.

— Усе гаразд! — повторювала вона раз у раз. — Я повернулася, я вдома!

— Про що ти там базікаєш, Люсі? — знизала плечима Сюзан.

— Як?! — здивувалася Люсі. — Ви що — мене навіть не шукали?

— То, виходить, ти ховалася? — усміхнувся Пітер.

— Бідна-бідна Лу! Вона десь ховалася, а ніхто цього й не помітив!

— Якщо тобі так закортіло, аби тебе почали шукати, ховатися треба набагато довше!

— Але ж мене не було не якихось п'ять хвилин, а довгі-довгі години! — дивувалася Люсі.

Усі інші лише витріщилися одне на одного.

— Ото дає! — Едмунд покрутив пальцем біля скроні. — Пришелепкувата, та й годі.

— Ти про що, Лу? — спитав Пітер.

— Як це «про що»? — Люсі навіть образилась. — Одразу після сніданку я забралася до платтяної шафи і мене не було декілька годин! Там я куштувала чай, і зі мною трапилося таке-е-е...

— Що за дурниці? — знов знизала плечима Сьюзан. — Ми вийшли з кімнати якось хвилинку тому, а ти — майже одразу за нами.

— Люсі каже не дурниці, — заступився за молодшу сестру Пітер, — вона вигадує, аби всіх потішити, чи не так, Лу?

— А от і ні! Нічого я не вигадую! — затялася Люсі. — То не проста шафа, а чарівна! А в шафі — і ліс, і сніг, а в лісі — фавни, і Чаклунка, і навіть ціла країна! А зветься вона Нарнія! Ходімо, покажу вам!

Уже не знаючи, що й думати, услід за збудженою Люсі всі повернулися до кімнати. Дівчинка вибігла вперед та розчахнула двері шафи.

— Ось! Самі подивіться!

— Ото дурненька! — похитала головою Сьюзан, зазирнувши в шафу та посунувши вбік хутряні пальта. — Звичайна собі шафа. Дивись-но — ось її задня стінка.

Усі по черзі разом із Люсі зазирали всередину, розсуваючи руками збірки хутра, щоб упевнитись, що то звичайнісінька собі шафа. У ній не було ані лісу, ані снігу, тільки дерев'яні стіни та гачки для одягу. Аби остаточно упевнитись, Пітер навіть забрався всередину та обмацав шафу руками.

— Що ж, непоганий розіграш, Лу, — цокнув язиком він, вилізавши з шафи. — А ми вже були прийняли все на віру. Майже прийняли.

— Але це правда! — спалахнула Люсі. — Чистісінька правда! Лише мить тому тут усе було інакше. Чесно-чесно. Повірте мені!

— Люсі, годі! — зупинив її Пітер. — Припини. Ти вигадала добрий жарт, ми його оцінили. І на тому крапка.

Від сорому Люсі почервоніла як рак і хотіла щось заперечити, але, й гадки не маючи, як саме, натомість гірко розридалася.

Упродовж наступних декількох днів Люсі була невтішна. Вона могла б замиритися з друзями, якби лише визнала, що то і справді була її вигадка. Але як надзвичайно чесна дівчинка, впевнена у своїй правоті, вона ніяк не могла змусити себе кривити душею. Люсі страшенно засмучувало те, що інші вважали її розповідь брехнею, і, правду кажучи, це й не дуже вдалою брехнею. До того ж, якщо

двоє старшеньких пожартували та забули, Едмунд, який іноді бував досить уїдлигим, нещадно з неї кепкував. Він ніяк не бажав вгамуватися та весь час глузував, допитуючись, чи вона, часом, не знайшла браму до інших світів у буфеті чи, може, у коморі, яких у будинку було чимало. А надворі, як на лихо, стояла чудова погода, і весь цей час вони проводили на свіжому повітрі: купалися, рибалили, лазили по деревах або валялися у вересі. Одна лише Люсі не раділа з отих усіх забавок. Так тривало доти, доки знов не прийшла негода.

У той день з самого ранку дощило, і, коли навіть опівдні не розвиднилося, діти вирішили, що нема чого робити, хіба що пограти в хованки просто в домі. Сьюзан випало шукати, тож, щойно брати кинулися врозтіч по будинку, видивляючись, де б їм сховатися, Люсі попрямувала до кімнати з шафою. Вона і не збиралася там ховатися, бо знала, що це лише змусить інших усе пригадати їй та знову кепкувати з неї. Дівчинці лише кортіло ще разочок зазирнути всередину, бо їй уже здавалося, що казкова Нарнія, як і зустріч з фавном, їй наснилася. «У такому величезному домі має бути вдосталь потаємних закуточків, — вирішила Люсі. — Тож я встигну один-єдиний разочок зазирнути в шафу, а потім підшукати собі гарну схованку». Але щойно вона дійшла до шафи, як позаду почулися чийсь кроки, тож їй нічого не залишалось, як залізти всередину та зачинити за собою дверцята. Не щільно, бо ж вона знала, що немає нічого дурнішого, як власноруч замкнути себе в шафі, навіть якщо та шафа і не чарівна.

Так ось, ті кроки, що вона почула, належали не кому іншому, як Едмунду. Він зазирнув у кімнату саме в ту мить, коли Люсі зникла в шафі. Одразу ж йому спало на думку, а чи не пірнути вслід за нею, але не тому, що він вважав шафу таким уже й чудовим місцем для схованки, а тому, що це давало чудову нагоду й надалі дражнитися щодо вигаданих мандрів у вигаданій країні. Він трохи прочинив двері. У глибині шафи бовваніли вже знайомі йому шуби, звідти тхнуло нафталіновими кульками; було темно й тихо, проте Люсі не видно було й сліду.

«Вона, мабуть, вирішила, що я — то Сьюзан, яка хоче її спіймати, — пояснив для себе Едмунд, — от і заховалася якнайглибше, затамувала дух і анічирк». З тими думками він і плигнув углиб шафи, навіть грюкнув дверима, геть забувши про те, яка ж це дурна річ — замикати себе в шафі. Тепер, у непроглядній темряві, у пошуках Люсі йому довелося просуватися навпомацки. Утім, він гадав знайти її вже на наступному кроці й навіть здивувався, коли цього не сталося. Тоді він вирішив повернутися, щоб прочинити необачно зачинені двері та

впустити світло. Але не знайшов дверцят. І це йому дуже не сподобалось. Він затушився, намагаючись в темряві дорогу, і навіть дійшов до того, що голосно погукав: «Люсі, агов! Де ти?! Відгукнись!»

Навколо панувала тиша, та й сам Едмунд відчув, що його «агов» пролунало якось не так, як воно мало пролунати в шафі, а так, ніби він був надворі. І помітив, що якось зненацька похолоднішало, навіть підморозило, а потім побачив світло.

— Оце вже інша річ, — зауважив він, — напевно, двері відчинилися самі!

Він одразу ж забув про Люсі й вирушив до світла, сподіваючись знайти відчинені двері шафи. Але замість того, щоб уже на наступному кроці опинитися в порожній вітальні, він, як виявилось, вийшов на лісову галявину з-під тіні гіллястої ялини в самісіньких хащах дрімучого пралісу.

Під ногами скрипів сухий наст, на ялиновому гіллі лежали замети. Над головою у височині жевріло блідо-блакитне небо — саме таке, яке можна спостерігати морозного зимового ранку. Попереду, поміж стовбурів дерев, займалася ранкова зоря, ясно-червона в прозорому повітрі.

Усе навкруги завмерло, ніби він був єдиною живою істотою на весь білий світ: ані пташки, ані звірятка, що порушили б білий спокій, — лише ліс простягнувся на всі сторони світу, куди б не кинути око.

Тільки тепер хлопчик пригадав, що він взагалі-то вирушав на пошуки Люсі; на мить йому стало навіть соромно за те кепкування з неї через «вигадану країну», яка насправді виявилась не вигаданою, а саме навпаки. Наступною його думкою було таке: якщо «вигадана» країна таки справжня, то і Люсі має бути десь неподалік. З цієї думкою він щосили заволав:

— Люсі! Люсі! Я теж тут! Це я, Едмунд!

Проте відповіді не було.

— Певно, дуже образилась на мене, — вирішив Едмунд. І хоча йому було дуже не до вподоби визнавати власну помилку, але залишатися самому в цьому дикому, холодному, відлюдкуватому місці кортіло ще менше.

— Лу, я кажу, — почав він, — мені шкода, що я тобі не повірив, тепер я і сам бачу, що ти не обманювала. Годі дутися, виходь-но! Замиримся!

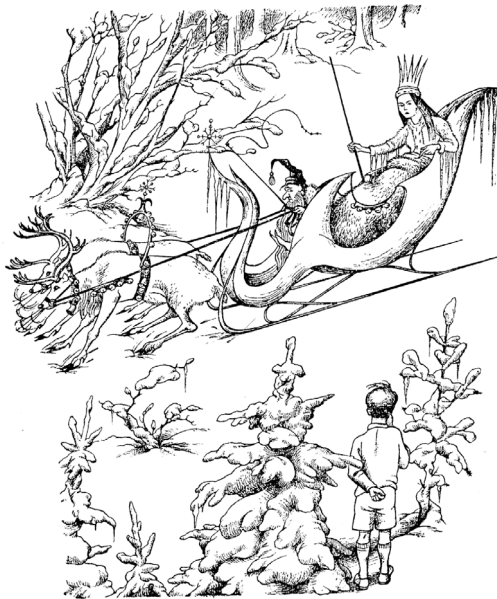
Відповіді, як і раніше, не було.

— От уже ці дівчиська! — мовив Едмунд сам до себе. — Сидить десь похнюпившись, але якщо вже образилась, то не пробачить ще довго, доки сама не забажає.

Він ще раз озирнувся навкруги й остаточно переконався, що варто забиратися звідси якнайшвидше, і вже хотів був повернутися назад, як раптом десь далеко в лісі почувся притишений перегук дзвіночків. Він прислухався — звук ставав усе ближче й ближче, і вже за мить перед його очима з'явилися дивовижні сани, запряжені двома північними оленями.

Олені були заввишки з шотландських поні. Їхнє густе хутро було таким яскраво-білим, що навіть сніг зблякнув порівняно з ним, а золочені крилаті роги виблискували в променях ранкового сонця так, наче над лісовим багаттям здіймалися іскри; червона шкіряна зброя була оздоблена дзвониками. Візником на саних сидів товстий гном, футів десь зо три на зріст, якщо стоячи. Закутаний у жупан із хутра північного ведмеда, він мав на потилиці полум'яно-червоний

капелюшок із золоченою китичкою на довгому мотузку, що теліпався, як йому заманеться. А довжиною з ним могла змагатися лише огрядна борода, що вкривала гнома по самі коліна, слугуючи чимось на кшталт пледа. А от позаду візника у санях на лаві височіла значно поважніша особа — то була вельми ставна дама, можна сказати, найставніша з усіх осіб жіночої статі, що доводилось бачити Едмундові на своєму віку. Вона так само була закутана в біле хутро по саму шию, а в руці тримала довгий гладенький золотий жезл. Її голову вінчала золота корона. Що одразу впадало в око, то це білість її обличчя: воно було не блідим, а саме білим, як той сніг, або аркуш крейдованого паперу, або цукрова глазур; самі лише губи яскраво червоніли на тлі цієї неможливої білості. Напевне, таке обличчя можна було б вважати й красивим, якби не вираз гордовитості, крижаного холоду та жорстокості, що читався на ньому.

А от загальне видовище відбулося як на диво: сани крутнулись та полетіли навпростець до Едмунда. Дзвоник дзенькали, гном лякав батогом, а сніговий вихор здіймався в повітря з обох боків саней.

— Тпру-у-у, — наказала дама.

Гном шпарко зупинив оленів, так, що вони присіли на задні ноги, але одразу ж випросталися та завмерли, наче вкопані, гризучи вудила

і шумно дихаючи. У морозному повітрі їх віддих виривався з ніздрів, наче дим із труби.

— І що ж це воно таке, скажіть на милість? — мовила дама, вступивши в Едмунда суворий погляд.

— А це... це просто Едмунд, — дещо плутано пояснив Едмунд. Від її погляду йому було не по собі.

Дама насупила брови.

— Це так ти звертаєшся до королеви?! — ще суворіше спитала вона.

— Перепрошую, ваша величносте, не впізнав, — промимрив Едмунд.

— Не впізнав королеву Нарнії?! — вона аж зблідла. — Нічого, ще впізнаєш... впізнаєш і запам'ятаєш, та ще й надовго! А тепер відповідай хутко, що це таке?!

— Перепрошую, ваша величносте, — замолвив Едмунд, не зовсім зрозумівши питання. — Я саме зі школи, тобто був у школі, але не прогулюю, а тільки гуляю, бо нині канікули.

Розділ 4

У мармеладному мареві

— Та що ж ти як той в'юн? Відповідай мені прямо — якої ти крові? — підвищила голос королева. — Якщо гном-переросток — то навіщо було голити бороду?

— Ні, ваша величносте, — заперечив вкрай переляканий Едмунд. — Я ще зовсім хлопчик, а у хлопчиків борода ще того... не росте.

— Хлопчик?! — вигукнула здивована королева. — Ти — син Адама?!

Едмунд стояв мовчки, побоюючись знову бовкнути зайве, бо всі ті питання зовсім збили його з пантелику.

— ...Ще й недоумкуватий до того ж, — зітхнула королева. — Скажи нарешті, доки нам не увірвався терпець: чи ти людина, чи ні?

— Так, ваша величносте, — не вдаючись до подробиць, підтвердив Едмунд.

— У такому разі хутко відповідай: як тобі вдалося прошмигнути до наших володінь?

— Я просто пройшов крізь шафу, ваша величносте.

— Через яку таку «шафу»?

— Звичайну платтяну шафу. Я відчинив у шафі двері та раптом опинився тут, ваша величносте, — знизав плечима Едмунд.

— Ага! — промовила королева, скоріше відповідаючи на якісь свої думки, аніж звертаючись до Едмунда. — Двері. Прохід зі світу людей. Отже, це не вигадка. Але ж через ті двері всі наші зусилля можуть зійти нанівець. Та нічого, він тут сам, з одним я легко впораюсь...

Із цими словами вона підвелася, глянувши Едмунду просто в очі. Очі її спалахнули вогнем, вона здійняла свій жезл і... Едмунд, що з переляку аж заляк, уже приготувався до найгіршого, та раптом, коли він розпрощався з життям, вона змінила гнів на милість.

— Нещасне моє дитя, — мовила вона, і навіть її голос полагіднішав, — ти, певно, зовсім змерз! Мерщій до мене, сідай-но в сани поруч зі мною, я вкрию тебе своєю мантією, і ми з тобою файно побалакаємо!

Хоч як не до серця припали Едмунду її слова, та довелося підкоритися. Він сів у сани біля її ніг, а вона вкутала його зборками своєї хутряної мантії.

— Може, гарячого напою? — запропонувала королева. — Такого, що зігріває?

— Так-таки, так, — швиденько погодився Едмунд, бо від холоду він тільки й міг, що цокотіти зубами.

Де не вискіпалась, зі зборок пишного королівського вбрання з'явилася маленька, нібито мідна, пляшечка. Королева простягла руку і капнула щось із неї на сніг коло саней. У повітрі сяйнула крапля, яскрава, мов той діамант. І що ж? Щойно вона торкнулася снігу, як почулося шипіння та звідкілясь нізвідки з'явилася коштовна чаша, повна якогось гарячого напою. Над чашею здіймалася хмаринка пари. Вищирившись у подобі усмішки, гном підняв чашу та з укланом простягнув її Едмунду. Той зробив лише ковток і одразу почувся краще. Такого солодкого, пінного та густого напою, що зігрівав би до кінчиків пальців, йому досі куштувати не доводилося.

— Негоже за питвом забувати про їжу, — зауважила королева. — Побажай, чого тільки заманеться!

— Чогось такого заморського, ваша величносте, — замріявся Едмунд. — От мармеладу було б до ладу.

Ще одна крапля викотилася з пляшечки на сніг, і одразу ж на тому місці, куди вона впала, вигулькнув барвистий округлий, як таріль, пагуночок, стягнутий зеленою шовковою стрічкою, у якому виявилось декілька фунтів найліпшого у світі мармеладу. Кожний наступний шматочок був солодшим за попередній і ніби сам собою зникав у роті.

Ніколи в житті Едмунд не куштував нічого смачнішого за той мармелад. Тепер йому було і тепло, і солодко — він аж очі примружив.

Поки він порався з мармеладом, королева не припиняла його розпитувати. Певний час Едмунд ще пам'ятав, що неввічливо розмовляти з повним ротом, та невдовзі він не зважав на такі дрібниці та думав тільки про те, як скоріше напхати собі рота солодоццями. Та що більше він їх з'їдав, то дужче йому кортіло ще та іще, тож ані хвилинки замислитися над тим, чому королева ставить так багато питань, він не мав. Хлопчик швиденько виклав їй усе, що знав: і що в нього є брат та дві сестри, одна з яких уже побувала в Нарнії, де зустріла фавна, і що жодна жива душа в людському світі, окрім них, про Нарнію навіть і не чула. А от що найбільш зацікавило королеву, то це звістка про те, що їх аж четверо, і вона декілька разів перепитувала: «Ти певен, що вас саме четверо? Двоє синів Адама та дві доньки Єви, не більше і не менше?» На що Едмунд, з повним ротом мармеладу, кожного разу повторював: «Так, я ж вам казав», — і навіть забував додавати «ваша величносте», та королева, здавалося, цього вже й не помічала.

Нарешті Едмунд упорався з солодоццями і тепер сумно споглядав спорожнілий пакуночок, сподіваючись, що йому от-от запропонують ще. Та королева, яка чудово здогадувалася про його потаємні бажання (кому, як не їй, було знати, що мармелад той не звичайний, а чарівний, тож варто лише раз його скуштувати, як закортить іще та іще, і, коли б дати бідолашному волю, той буде їсти і їсти його доти, доки не лусне), не збиралася більше потурати Едмундовій слабкості. Натомість звернулася до нього з такими словами:

— Дитинко моя, мені б дуже хотілося познайомитися з твоїм братом та сестрами якось ближче. Чи не приведеш ти їх до мене?

— Можу спробувати, — Едмунд промовисто глянув на спорожнілий пакуночок, де щойно були солодощі.

— От якби ти якось іще — звичайно, вкупі з ними — завітав до нас у гості, тоді б я знала, чим вас частувати. А нині — облиш, чари діють одразу і лише раз. Ось у мене вдома — то вже інша справа...

— Чому б нам не завітати до вас просто тепер? — нахабно поцікавився Едмунд. Спочатку, коли він залазив у сани до королеви, він дещо побоювався, щоб вона не завезла його кудись не туди, та після чудо-мармеладу всі його страхи здавалися геть примарними.

— Мій чарівний дім — казкове місце для усіляких чарів, — погодилася королева, — він припав би тобі до смаку! Там є цілі кімнати, де навіть стіни і ті — не мармурові, а мармеладні. До того ж своїх діточок у мене немає, тож мені дуже став би в пригоді хлопчик, з якого я могла б виростити справжнього спадкоємця-короленка. Після моєї смерті він наслідував би престол Нарнії. А доти він би носив золоту корону та ціліснітькими днями, з ранку до вечора, тільки б те і робив, що байдики бив та ласував мармеладом. Дивлюсь я на тебе і бачу, що саме ти — найвродливіший і найкмітливіший юнак з усіх, кого я зустрічала в наших краях. Тож саме тебе з нашим великим задоволенням я би і призначила принцом, та тільки не тепер, а дещо пізніше, коли ти приведеш перед мої очі всіх.

— Шому б не жараж? — прошамкав у відповідь Едмунд. Обличчя його розчервонілося, губи та пальці злипалися від солодощів. Чесно кажучи, як би там не нахваляла його королева, він у цю мить аж ніяк не був схожий ані на красеня, ані на розумника.

— Якщо ми попрямуємо туди просто зараз, — терпляче розтлумачила королева, — я не познайомлюсь ані з твоїм братом, ані з сестрами, а мені від того буде дуже прикро. Звичайно, я хотіла б бачити тебе принцом, а з часом, якщо гарно поводитимешся, і королем. Та зрозумій, що короля робить його почет, тож я зобов'язана зробити твоїх родичів придворними: брата — герцогом, а сестер — герцогинями.

— Ой, та що в них такого особливого! — відмахнувся Едмунд. — До того ж я можу привести їх іншим разом.

— Так-то воно й так, — не сперечалася королева, — та є одне «але»: варто тобі потрапити до мене в гості, як, скоріш за все, ти геть про них забудеш. Тобі буде так добре, що кращого й бажати не захочеш: тож з якого дива тобі має спасти на думку плентатись бозна-куди хтозна за ким? Ні-ні! Доведеться тобі вирушати в дорогу, не гаючи

ані хвилинки, щоб уже завтра зрання познайомити їх зі мною. А без них можеш і не повертатися, зрозуміло?

— Я ж навіть не жнаю шляху нажад, — насилу розліплюючи липкі губи, простогнав Едмунд.

— Немає нічого легшого, — усміхнулася королева. — Бачиш отой ліхтар? — Вона ткнула своїм жезлом у напрямку ліхтарного стовпа, де незадовго до цього Люсі зустріла фавна. — За ним пролягає шлях у країну людей. А тепер подивись отуди, — вона вказала в протилежному напрямку. — Чи бачиш ти два низенькі пагорби, що лише трохи здіймаються над верхівками дерев?

— Начебто бачу, — промимрив Едмунд.

— Дім мій стоїть між тими двома пагорбами. Тож наступного разу варто тобі лише знайти ліхтарний стовп, а звітіла лісова стежка сама виведе тебе до моєї хатинки. Та не забудь привести з собою інших — бо інакше ти нас дуже розгніваєш.

— Я зроблю все можливе, — запевнив її Едмунд.

— Саме так, а до того, — улесливо додала королева, — чому б нам не зробити наше знайомство нашою спільною маленькою таємницею? Нехай буде невеличкий сюрприз! Просто приведи їх до двох пагорбів. Такий кмітливий хлопчик має вигадати, як їх умовити, а як побачите мій дім — тільки-но вголос скажи: «Нумо подивимось, хто тут живе» — чи щось таке. Я певна, що так буде найкраще. Якщо твоя сестра зустріла одного з балакунів-фавнів, вона, либонь, наслухалася про мене всякого — всяких гидких речей, через які вона страхатиметься мене. Знаєш, оті фавни як розведуть теревені, чого хочеш набазікають, отже...

— Будь ласка, будь ласка, — не дуже ввічливо заскиглив Едмунд, — можна мені ще хоча б один-єдиний кусник мармеладу в дорогу?

— Ні-ні, — усміхнулася королева, — доведеться тобі трішки зачекати.

Жестом вона наказала гному рушати і вже здаля махнула Едмунду рукою та вигукнула:

— Наступного разу! Наступного разу! Не забудь! Повертайся якнайскоріше!

Дивлячись услід саням, Едмунд почув, як його хтось гукає, і, озирнувшись, побачив Люсі, що лісом прямувала навпростець до нього.

— О, Едмунде! — зраділа вона. — І ти теж тут! Як же це чудово! Тому що тепер уже...

— Гаразд, — обірвав її Едмунд. — Ти мала рацію: шафа й справді чарівна! Якщо тобі потрібні вибачення, то я навіть готовий вибачитись. Утім, де ти була? Я тебе всюди шукав!

— Коли б я знала, що ти підеш за мною, я б зачекала, — виправдовувалась Люсі. Вона була занадто схвильована і не помітила дратівливості Едмунда та його геть розпашілого і нібито незнайомого обличчя. — А ми обідали з любим паном Тумнусом, фавном, і з ним все гаразд. Біла Відьма нічого не зробила йому за те, що він мене відпустив, тож він вважає, можливо, вона про те нічого не дізналася, і, варто сподіватися, тепер усе буде добре.

— Біла Відьма? — обірвав її Едмунд, якому зненацька стало зле. — Хто це?

— Цілком жахлива особа, — пояснила йому Люсі. — Вона називає себе королевою Нарнії, хоча насправді не має на те ніякого права, і тому всі фавни, дріади, наяди, гноми та звірятка, принаймні всі хороші створіння, щиро ненавидять її. Вона може обертати людей на каміння і робити всілякі інші жахливі речі. Це вона навела на Нарнію одвічну зиму, у якій ніколи, ніколи — тільки уяви собі! — не настає Різдво. Вона роз'їжджає по країні в санях, запряжених оленями, із жезлом у руці та короною на голові.

Едмунд і до того почував себе чи то млосно, чи то тоскно від усіх тих солодоців, а тепер ще й почув, що, здається, затоваришував із небезпечною злодійкою, і йому стало і зовсім ніяково. Та попри всі слова, він марив мармеладом і ладен був на все, аби дістатися до нього знов.

— Хто наплів тобі цю маячню про Білу Відьму? — про всяк випадок поцікавився він.

— Пан Тумнус, фавн. Я вже про нього розповідала, — відповіла Люсі.

— Не можна вірити тому, про що базикають фавни, — немовби знаючи про фавнів набагато більше за Люсі, розважливо промовив Едмунд.

— Звідки ти знаєш? — обурилася Люсі.

— Це всі знають, — відповів Едмунд, — у кого хочеш спитай! А тепер ходімо — скільки можна стирчати тут у снігу... Час додому!

— І справді, — погодилася Люсі. — Ах, Едмунде! Як добре, що ти теж сюди потрапив. Тепер усі повірять у Нарнію. Оце буде весело!

Едмунд промовчав — йому було зовсім не весело. Доведеться йому визнати привселюдно, що даремно він глузував із Люсі і що правда на її боці; а до того ж — він був упевнений — усі стануть на бік фавнів та звіряток, а він же ж однією ногою вже стояв... на боці

Чаклунки. Він ще не знав, що казати і як зберегти їх спільну з Чаклункою таємницю, коли зайде мова про Нарнію.

У таких роздумах минула більша частина шляху, і ось навколо вже не глиця та дерева, а хутрянні пальта, а ще за мить вони вийшли з шафи і опинилися в порожній кімнаті.

— Послухай-но, Едмунде, з тобою все гаразд? Вигляд у тебе геть жалюгідний! Чи ти, бува, не захворів? — побачивши його у світлі, стривожилася Люсі.

— Усе гаразд! — буркнув Едмунд, хоча насправді то була брехня, бо від солодоштів йому ставало все гірше й гірше.

— Ходімо, — покликала його Люсі, — пошукаємо інших. Нам є що їм розповісти! Які чудові пригоди чекають на нас тепер, коли ми знову всі разом!

Розділ 5

Знову по цей бік шафи

Оскільки гра у хованки тривала, Едмунд та Люсі відшукали інших не одразу. Але нарешті всі зібралися в довгій кімнаті, де стояли лицарські обладунки, і тут Люсі наче прорвало.

— Пітере! Сьюзан! Усе це правда! Едмунд теж бачив! Там, по той бік шафи, ціла країна! Саме там ми з Едмундом випадково натрапили одне на одного в самісіньких хащах тамтешнього лісу. Едмунде, скажи їм!

— Справді, розкажи нам, Еде, — підтримав її Пітер.

І тут ми дісталися до одного з найбридкіших випадків у всій нашій історії. Едмунд і до цієї хвилини почувався досить кепсько, його нудило та баламутило, до того ж дуже дратувало те, що Люсі таки казала правду, а він, Едмунд, помилявся. Але він досі не вирішив, як йому бути і що казати. Та коли Пітер звернувся до нього з прямим запитанням, він не вгадав нічого кращого, аніж зважитись на найкапосніший та найогидніший вчинок, на який тільки був здатен за цих обставин, — він скривдив Люсі брехнею.

— Та розповідай-но, Еде, не мовчи! — підштовхнула його Сьюзан.

Едмунд зневажливо подивився на Люсі, ніби був дорослішим й мудрішим за неї (хоча насправді різниця становила не більше року), потім паскудненько гигикнув і сказав:

— Та про що тут розповідати? Ми з Люсі грали разом, тому я й робив вигляд, нібито вся ця казкова країна справжня. Звісно, навмисно, заради жарту. Нічого такого, зрозуміла річ, там немає і бути не може.

Бідолашна Люсі лише кинула на Едмунда красномовний погляд та вискочила з кімнати. Едмунд, який, у свою чергу, з кожною хвилиною почувався все більш і більш кепським хлопчиком, одразу ж вирішив розвинути те, що вважав своїм успіхом, і додав:

— Ось, самі бачите! Що за гедзь її вкусив? Сама біда з тією малечею — завжди вони...

— Послухай, — не дуже чемно обірвав його Пітер, — краще помовч! Ти дуже огидно поводишся з Люсі відтоді, коли почалася вся ця маячня з шафою: то ти робиш вигляд, ніби беззастережно довіряєш їй і навіть потураєш її вигадкам, то раптом дражнишся. І все це ти робиш навмисно, із самої капості та й годі.

— Але ж ми всі розуміємо, що то все дурниці й нісенітниця, — заперечив на своє виправдання Едмунд.

— Так-то воно так, — погодився Пітер, — але річ не в тому. Коли ми залишали батьківський дім, Лу була цілковито здоровою, а тут із нею коїться щось дивне: чи то в неї щось із головою, чи то вона стає невинною брехухою. Хоч там як, з чого це ти вирішив, що кепкувати та знущатися з неї одного дня та заохочувати іншого — це слушна думка?

— Я думав... думав... — промимрив Едмунд, спішно вигадуючи, що ж саме він думав, але так і не знайшовся, що відповісти.

— Та нічого ти не думав, — тільки й махнув рукою Пітер. — Чинити капості не думаючи — оце ти вмієш: згадай, ти завжди принижував усіх, хто молодший за тебе, — це було помітно ще в школі.

— Облиште вже, хлопці! — втрутилася Сюзан. — Сваркою суперечки не вирішиш! Ходімо шукати Люсі!

Не дивно, що, коли Люсі нарешті знайшли, всі помітили, що в неї заплакані очі. А от втішити її було нікому та й нічим, бо — хай що їй там не казали — вона знай твердила своє.

— Мені байдуже, що ви там про мене думаєте: можете скаржитися Професору, можете написати матусі — взагалі, робіть що завгодно, я знаю одне: там, у надрах шафи, є ліс, у лісі я зустріла доброго фавна, а ви тут — зі, зі, зі... Тож краще б я залишилася там!

Вечір видався жахливим. Люсі страждала на самоті. Так само наодинці залишився й Едмунд, який уже підозрював, що з його чудовим задумом не так гарно все складається, як гадалося. Двоє інших дітлахів були не на жарт схвильовані станом здоров'я Люсі:

ЗМІСТ

ЛЕВ, БІЛА ВІДЬМА ТА ШАФА

<i>Розділ 1.</i> Люсі зазирає в шафу	7
<i>Розділ 2.</i> Про те, що дізналася Люсі	12
<i>Розділ 3.</i> Едмунд і шафа	19
<i>Розділ 4.</i> У мармеладному мареві	25
<i>Розділ 5.</i> Знову по цей бік шафи	31
<i>Розділ 6.</i> Далі в ліс	37
<i>Розділ 7.</i> День у бобрів	43
<i>Розділ 8.</i> Що трапилось після обіду	51
<i>Розділ 9.</i> У володіннях Білої Відьми	58
<i>Розділ 10.</i> Про те, як розвіялись чари	65
<i>Розділ 11.</i> Аслан наближається	72
<i>Розділ 12.</i> Бойове хрещення	80
<i>Розділ 13.</i> Давнє закляття з глибини століть	86
<i>Розділ 14.</i> Торжество Відьми	94
<i>Розділ 15.</i> Найдавніше закляття часів одвічних	102
<i>Розділ 16.</i> Про кам'яні статуї та про те, що з ними трапилось	108
<i>Розділ 17.</i> У пошуках Білого Оленя	115

ПРИНЦ КАСПІАН

<i>Розділ 1.</i> Острів	127
<i>Розділ 2.</i> Підземелля старого замку	134
<i>Розділ 3.</i> Гном	143
<i>Розділ 4.</i> Гномова розповідь	149
<i>Розділ 5.</i> Пригоди принца в горах	159
<i>Розділ 6.</i> Вигнанці	170

<i>Розділ 7.</i> Гроза над Нарнією	178
<i>Розділ 8.</i> Як покинули острів	187
<i>Розділ 9.</i> Що побачила Люсі в лісі	197
<i>Розділ 10.</i> Повернення Лева	206
<i>Розділ 11.</i> Рик Лева	217
<i>Розділ 12.</i> Мара і кара	225
<i>Розділ 13.</i> Великий король кидає виклик	234
<i>Розділ 14.</i> Гарячий день	242
<i>Розділ 15.</i> Аслан створює двері	255

МОРСЬКІ ПРИГОДИ «ЗОРЯНОГО МАНДРІВНИКА»

<i>Розділ 1.</i> Картина у спальні	271
<i>Розділ 2.</i> На борту «Зоряного мандрівника»	280
<i>Розділ 3.</i> Самотні острови	290
<i>Розділ 4.</i> Що робив на острові Каспіан	298
<i>Розділ 5.</i> Буря	306
<i>Розділ 6.</i> Пригоди Юстаса	314
<i>Розділ 7.</i> Чим скінчилися пригоди Юстаса	323
<i>Розділ 8.</i> Два щасливі рятунок	330
<i>Розділ 9.</i> Острів Тисячі Голосів	339
<i>Розділ 10.</i> Чаклунська книга	347
<i>Розділ 11.</i> Тупотупи знаходять своє щастя	355
<i>Розділ 12.</i> Темний острів	365
<i>Розділ 13.</i> Три сплячі бородані	372
<i>Розділ 14.</i> Початок краю світу	379
<i>Розділ 15.</i> Дива останнього моря	386
<i>Розділ 16.</i> На самому краю світу	394

СРІБНИЙ ТРОН

<i>Розділ 1.</i> На задвірках школи	407
<i>Розділ 2.</i> Джил доручають завдання	415
<i>Розділ 3.</i> Король вирушає у плавання	423
<i>Розділ 4.</i> Пташиний базар, або Совиний парламент	433
<i>Розділ 5.</i> Зустріч із простокваком	442
<i>Розділ 6.</i> Дикі північні землі	451
<i>Розділ 7.</i> Таємничий пагорб	460

<i>Розділ 8. Палац Харфанг</i>	469
<i>Розділ 9. Важлива новина</i>	478
<i>Розділ 10. У Темному королівстві</i>	485
<i>Розділ 11. Срібний трон</i>	494
<i>Розділ 12. Королева Підляндії</i>	502
<i>Розділ 13. Підляндія без королеви</i>	510
<i>Розділ 14. Самісінський спід світу</i>	518
<i>Розділ 15. Зникнення Джил</i>	526
<i>Розділ 16. Життя без кінця й без краю</i>	533

КІНЬ І ЙОГО ХЛОПЧИК

<i>Розділ 1. Про те, як Шаста рушив у дорогу</i>	547
<i>Розділ 2. Дорожні пригоди</i>	556
<i>Розділ 3. Біля брами Ташбаана</i>	567
<i>Розділ 4. Негадана зустріч</i>	577
<i>Розділ 5. Принц Корін</i>	587
<i>Розділ 6. Шаста серед могил у долині Мертвих Царів</i>	596
<i>Розділ 7. Аравіс у Ташбаані</i>	603
<i>Розділ 8. У палаці тісрока</i>	612
<i>Розділ 9. Кризь пустелю</i>	619
<i>Розділ 10. Пустельник південного кордону</i>	627
<i>Розділ 11. Незваний супутник</i>	636
<i>Розділ 12. Шаста в Нарнії</i>	644
<i>Розділ 13. Битва при Анварді</i>	652
<i>Розділ 14. Як Ігого мудрості набрався</i>	660
<i>Розділ 15. Рабадаш, Великий і Вухастий</i>	668

НЕБІЖ ЧАКЛУНА

<i>Розділ 1. Не ті двері</i>	681
<i>Розділ 2. Дігорі та його дядько</i>	689
<i>Розділ 3. Ліс-між-світами</i>	696
<i>Розділ 4. Дзвін і молоток</i>	703
<i>Розділ 5. Світ-гідний-жалю</i>	710
<i>Розділ 6. Початок проблем для дядька Ендру</i>	717
<i>Розділ 7. Що сталося біля дверей</i>	724
<i>Розділ 8. Битва біля ліхтарного стовпа</i>	731

<i>Розділ 9. Відкриття Нарнії</i>	<i>.738</i>
<i>Розділ 10. Перший жарт і все інше</i>	<i>.745</i>
<i>Розділ 11. Дігори та його дядько опинились у халепі</i>	<i>.752</i>
<i>Розділ 12. Пригоди Агруса</i>	<i>.759</i>
<i>Розділ 13. Несподівана зустріч</i>	<i>.766</i>
<i>Розділ 14. Саджання дерева</i>	<i>.773</i>
<i>Розділ 15. Кінець цієї історії та початок усіх інших.</i>	<i>.779</i>

ОСТАННЯ БИТВА

<i>Розділ 1. На озері Чан.</i>	<i>.787</i>
<i>Розділ 2. Король робить хибний крок.</i>	<i>.795</i>
<i>Розділ 3. Круть у всій красі.</i>	<i>.803</i>
<i>Розділ 4. Нічні пригоди.</i>	<i>.811</i>
<i>Розділ 5. Як до короля прийшла допомога</i>	<i>.818</i>
<i>Розділ 6. Пригода протягом ночі.</i>	<i>.824</i>
<i>Розділ 7. Здебільшого про гномів</i>	<i>.831</i>
<i>Розділ 8. Які новини приніс орел</i>	<i>.839</i>
<i>Розділ 9. Великі збори на Хлівному пагорбі.</i>	<i>.846</i>
<i>Розділ 10. Кому ввійти у хлів</i>	<i>.853</i>
<i>Розділ 11. Що було далі</i>	<i>.861</i>
<i>Розділ 12. За дверима хліва</i>	<i>.868</i>
<i>Розділ 13. Гноми не хочуть, щоб їх обдурили</i>	<i>.875</i>
<i>Розділ 14. Нарнію огортає ніч.</i>	<i>.883</i>
<i>Розділ 15. Усе вище і все далі</i>	<i>.890</i>
<i>Розділ 16. Прощання із царством тіней</i>	<i>.898</i>

Літературно-художнє видання

ЛБЮЇС Клайв Стейплз
Хроніки Нарнії
Повна історія чарівного світу
Збірка

Головний редактор *С. І. Мозгова*
Відповідальний за випуск *К. В. Озерова*
Художній редактор *Т. О. Волошина*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *Т. М. Новаченко*

Підписано до друку 24.10.2019. Формат 60x90/16.
Друк офсетний. Гарнітура «Newton». Ум. друк. арк. 57.
Наклад 6000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61001, м. Харків, вул. Б. Хмельницького, буд. 24
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у ПРАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус»»
61052, м. Харків, вул. Різдяна, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

• за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

• на сайті Клубу: www.bookclub.ua
• у мережі фірмових магазинів
див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом

Надсилається безплатний каталог

Запрошуємо до співпраці авторів

e-mail: publish@ksd.ua

Запрошуємо до співпраці художників,

перекладачів, редакторів

e-mail: editor@ksd.ua

**Для гуртових
клієнтів**

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Київ

тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@ksd.ua

Льюїс К.-С.

Л91 Хроніки Нарнії. Повна історія чарівного світу : збірка / Клайв Стейплз Льюїс ; пер. з англ. І. Льїна, О. Кальниченка, В. Шовкуна, К. Воронкіної. — 4-те вид. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2020. — 912 с. : іл.

ISBN 978-617-12-7122-7

ISBN 978-0-00-726943-3 (англ.)

Найулюбленіша книжка кількох поколінь читачів, у якій письменник та філософ Клайв Стейплз Льюїс гармонійно поєднав героїв давніх англійських казок, античних міфів і легенд, християнські ідеї добра, прощення та милосердя із захопливою, барвистою, чарівною фантазією про величезний світ.

Одного дня двоє братів і дві сестри Певенсі потраплять у Нарнію — чарівну країну одвічної зими, населену фавнами і наядами, гномами і єдиногогами, добрими велетнями, драконами і звірятками, що вміють розмовляти... Тоді здійсниться давнє пророцтво про чотирьох людських дітей, які сядуть на трони величного Кейр-ГПаравелю, настане Різдво, повернеться лев Аслан, буде переможена Біла Чаклунка — а чарівні пригоди триватимуть...

УДК 821.111